

ACC. N:R 7062 : 1.

Landskap: Lhåne Upptecknat av: Annette Loresson
 Härad: Frosta Adress: Årjöinge
 Socken: Ö. Årjöinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De är en urgammat typ med drängarhus. Di gamle drängahusen hos bömmerna, får i tiden va bedrövlige. Di gamle tala till om den tiden lårigehus och drängarhus var i ett. De är så länge sen, så de är innan 1830. De var ett hus (rum) som alltid var på en gavel, för de mästade den gaveln intill kök, där var ju spis-kammaren och lilla stugan emellan. De var ju mäst kringbyggda gårdar, så var de den gaveln intill stallen. Där var en husdörr från gården och in (egen ingång). Där var både pigen och drängar. Om där nu var två pigen hade di säng i hej. Om där var två drängar hade di säng i hej. Var där då ryktare och vaktprojke hade di säng i hej. Gamla tala även om, att om där bara var en piga fick hon ha vaktprojken hos sig. Eller skulle hon ha ryktaren hos sig. Eller om där var bara piga och dräng skulle di ha säng i hej för att spara på dyorna. Men om di bara drag i hej de, eller det är sanning kan jag ej säga. Men i alla fall hade di rum i hej. Många historier om sådant finns ju.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 7062: 2

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Jonsson
 Härad: Frosta Adress: Åsyringe
 Socken: Ö. Åsyringe Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om där var någon av husets egna, som vuxna barn, vara di där också.
 På di ställe som där var en undantagsstuga, och ingen gammal var på un-
 dantag, vara di där. I bland kunde där ju vara en gammal undantagsgubbe
 som var i stugan, och som gick med sysseter. Han var ju ensam i stugan,
 utom då di ammars kom in till honom. Där var ju eldstad hos honom.
 I drängarhus, eller grisghus var aldrig eldstad. Här finns fall, som
 husbonden själv tagit sin plats i drängestugan, både legat och i ö-
 rigt hållit till där. Där har inte varit drängar, och deras egna söner
 har legat i något rum inne, husbonden själv tagit plats i drängehuset.
 han tyckt där var lugnt, han fick vara för sig själv.

De var ju i drängarhus som vara i stallen, eller en undantagsstuga som
 husbonden tog i bruk. De var i många fall förenat med nattliga
 äventyr, där fick han hålla till för sig själv, om han hade supbröder
 eller och i något fall fruntimmer.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R Ma 7062:3

Landskap: Skåne Upptecknat av: Amelie Sönsson
 Härad: Frosta Adress: Sjövinge
 Socken: Ö. Sjövinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De drängkammaren är för sig själv, som den ju har varit i denna genera-
 tionen, den var ju i stallet. De kan vi taga tillbaka till innan 1850 och
 långt efter 1900. De har den varit till för ett tiotal år, då bönderna
 blev tvingade att ha eldstad i drängkammaren, samt att den skulle
 vara i enmen länga, inte i stallet. Desamma med pigekammaren.
 De gamla drängkammaren var i samma som stallet. De var endast en
 tunn brädvägg som skilde en hörna, mellan hästarne och foderboden.
 De var ju för i tiden rent av en plikt att drängen skulle vara i närheten
 av hästarne. Där var, istället för i många drängkammaren, ingen dörr, utan
 de kunde hända att när häst blev lös, och kom in. Många drängar
 tog en länk som de fäste tvärs om i dörröppningen. I foderboden var
 ofta något ungdjur, så fick det vara något som jina.
 De var i enstaka fall någon riktig säng fanns, annars var de endast
 en bräda längs åt som sängsfil, så att par dre till botten.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

Ma. 7062:4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Larsson
 Härad: Frosta Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Drängkammaren var alltså inte bredare än längden på en säng. Den fylldes av halvm, så ett gammalt pyjs på, ett par pudor, så ett skälfallsbakan, samt en gammal dyra. Så var där ett gammalt bord som man dräng tjäts spiket i halv. Där kom ju lite värme in från hästarnes. På den tiden jag tjäts gick på arbete, så ett ställe som jag var mycket på, och som var av urgammat tyg, där var ett drängkhus som nu beströms. De hade ju varit i både deras och föräldrars tid. Foderladan var öppen så stallen och foderladan i ett, så en fyrkant som var drängkammare. Där var ingen dörr, men så gick ju som besta djur kom in, så skulle där bli dörr. Den var inte så den räskte upp utan om en kar stad vid dörren kunde han ha hela ansiktet ovanom dörren, där var en alm till bjälken ovanom dörren. Där var kullerstenen liksom på stallgolvet. Sängen var som besta av träder vid väggen. De hade varit ett pyjs en gång, men de var så belagda med säckar, så de var knäppt men kunde lyfta de upp när

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No 7062:5

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Annette Jonsson

Härad:

Frösta

Adress:

Åsplinge

Socken:

Ö. Åsplinge

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

resste i bäsed, jag har då aldrig i livet sett sådant. Sen var där ju ett
 skälfallsstakorn, mest lika dant med gjöset, och så en dyra inte stort
 bättre. De dränghuset och sängen var sådant ända till de hämna stället
 för 20 år sen. Di som sen hade stället ändra ju så mycket, att där var ordent-
 ligare i sängen, deras egna söner låg där ju, men för en 10 år sen blev de så att
 di blev tvungade att ha andra boätäder. I sådana sängar med sådana papper
 som beska blev ju så förskräckligt av loppas om sommaren, de var ju natur-
 ligt i sådana lass av loppas. En dräng, Wikberg, som var där i många år,
 brukade om sommaren ligga i foderbadan sen fodret kom in, så där var hö.
 Di som nu synas boätäder, om di kommit och sett sådana dränghus, vet
 jag ej bara vad di skulle säga. Ett liknande dränghus, om inte värre
 har jag sett, de är inte 20 år sen, de hade varit i de skick jag såg de
 i många år, och var så i flera år efter. De var i Nyomilla, här i Åsplinge.
 Jag kom dit en gång, och av en handelse kom ut i stallet när hästerna mjölka

Skriv endast på denna sida!

(I hos di förstrända)

ACC. N:R

Ma. 7062:6

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Smedson
 Härad: Frösta Adress: Åsinge
 Socken: Ö. Åsinge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Där var ju hästarna och korna i samma stall, de är här ju på många ställen
 i när höarna var en katalhätte, längre bort svinahätte. Men så vid ridan
 om hästarna var en avskärmning, de likna även de en hätte. Vid väggen
 i höarna var av bräder avskärmat en fyrkant, med bräderna räckte endast
 till hälsken upp, så de likna fullständigt en hätte, där var ingen dörr.
 Jag fick syn på den varpå jag frågade, ha e de får en hätte? De e dräng-
 kammarerna sa föserna, där ligger Gustav Hass i herrans frid sa ja, e de
 ett drängakus, å litte mjög en öppningen. Såme där onke vad räkte å had
 bräderna räckte upp de jällen. De va ju de varsta ja har sett de å va de folk
 där faer vi män de å legga där? Föserna ble ju smått förlägna, och tyckte
 ju de gick väl an. Där var ju också sådan liggplats som besker, men
 sängbräderna var bättre än de förut besker. På golvet var lika dant som
 i stallen. De var ju inte den enda plats, här var många sådana för
 innan di blev fringade, till andra rum.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7062: 7

Landskap: Skåne Upptecknat av: Amette Lemström
 Härad: Frosta Adress: Sjövinge
 Socken: Ö. Sjövinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Denne typen var ju den vanligaste, sen kunde de ju förekomma på något ställe att där fanns en gammal stuga, men de var ju i regel dåliga som togs till drängstuga. Eldstad fanns inte, var de någon bra stuga var där en gammal som bodde, eller stod den i beredskap.

Själsedt tala om när han tjäna i Ekeröd så hade di en gammal mest förfallen stuga till drängstuga, eldstad var ju inte. Väggarna var så dåliga så de snöa in. Di var ett par drängar och en pojke som låg där. En gång sa han snöa de om maten, och var en biater köld så när di vakna om morgonen var det en stor snödriva över sängen och pojken. Vi ble rädda sa han, vi tredde på gäststället va raint di. Men sa han, vi kalla på en, han grina e va snöa. De var ju i regel mestaka fall, di vanligaste var ju en ardelning i stallen. De var ofta att ryktaren låg i stallen, koatallen, han tyckte de var lika bra där som i drängstugan. Men di redde han åt sig i foderstaden. I perioderna, de har ju alla fått natta i stallarna vid kreaturens kalvning etc. dylikt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7062:8

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Lonesten
 Härad: Frosta Adress: Åsyringe
 Socken: Ö. Åsyringe Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Här var ju di som tillbringa två tredjedelar av ditt liv i drängstugan, d. v. s. som bostad och natttrum. Di kom ut som vaktpojke, sen var dräng, och så var ryttare på äldre dagar. Endast till sist di kom i en stuga sen di inte kunde vara med längre.

Många drängar var egentligen inte mer än halva tiden i drängstugan. Om sommaren låg di i häst, men så di som mycket brukade springa till flickor huserade borde åtminstone två nätter i veckan. Om sommaren, natta di ute i förening med fruntimmersumgänge.

Dom tyg som är beströket har varit både vid 1830 talet och över 1900, men innan och under 1830 var här fler som tjäna, så drängstugorna blev på så sätt mer fyllda. Omkring 1900 har här blivit mindre tjänstefolk, binderna är en samman. Di använde nog drängstugorna tills di blev utdömda, men när deras egna låg där var där ju inte så osnyggt. Så i de fallet, betes ju en viss ändring. Innan 1830 talet var här fler tjänare, då var de mera drängliv.

Skriv endast på denna sida!